

13/92 fs
13/92 JH.

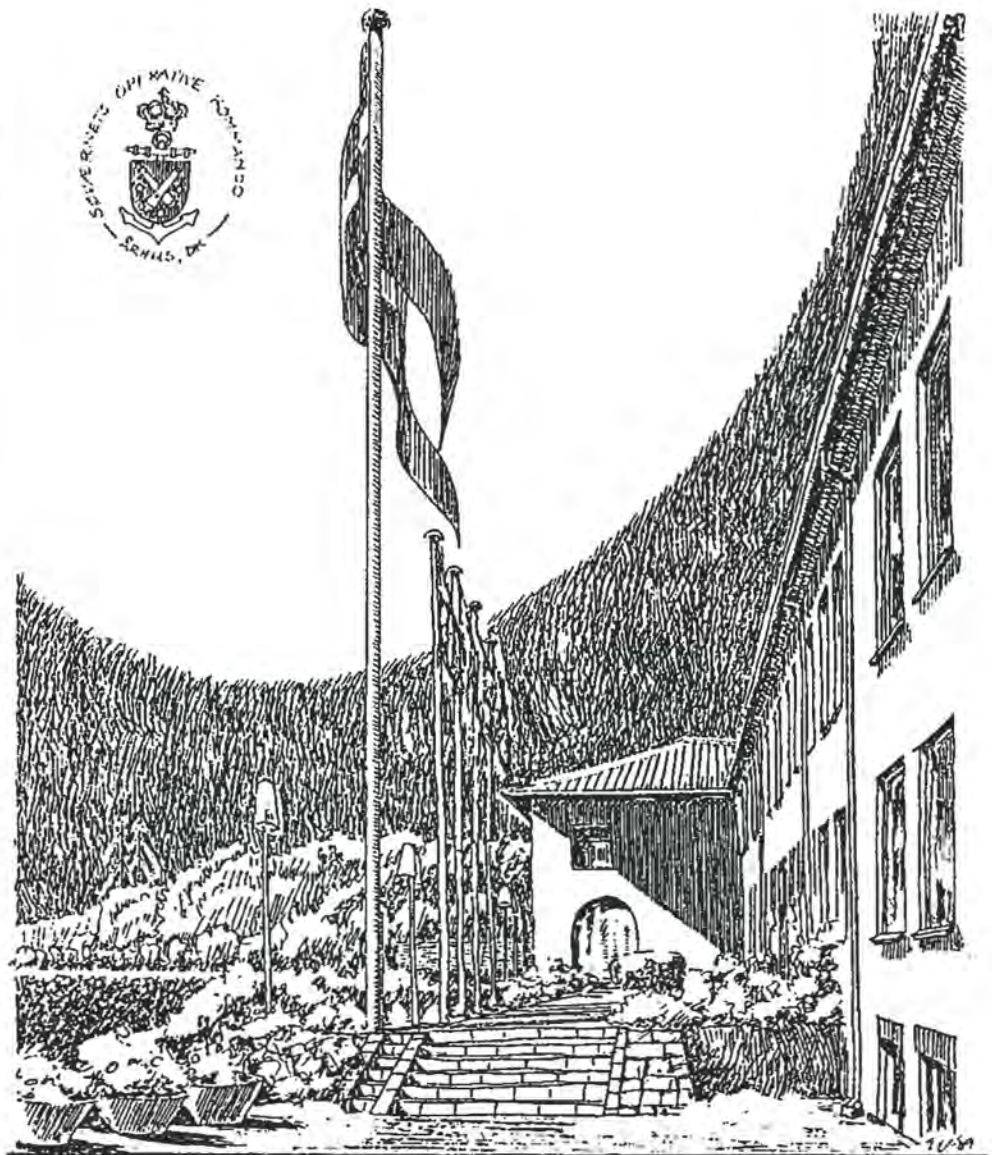
SØVÆRNS- ORIENTERING

21. ÅRGANG

Udgivet af:
SØVÆRNETS OPERATIVE
KOMMANDO

INDHOLD:

1. Ved årsskiftet 1991 /92.
.....
2. Søværnets chefmøde.
.....
3. THETIS adopteret.
.....
4. BESKYTTEREN inspiceret.
.....
5. Nyt øvelsesprojekt.
.....
6. Spanien i SEA SPARROW.
.....
7. Mærkeprøve - KI.
.....
8. Konkurrence - EW.
.....
9. Havariseminar 1991.
.....
10. Operation STUD SØ
.....
11. Mindegudstjenste.
.....
12. Marinehjemmeværnet i London.

VED ÅRSSKIFTET 1991/1992

VED ÅRSSKIFTET 1991 / 1992

1990 var et år præget af forandringer. 1991 blev i så henseende ikke anderledes. Både ude og hjemme lagde fundamentale ændringer og uventet udvikling beslag på megen aktivitet og opmærksomhed.

Konflikten i Mellemøsten, Warszawapagtens opløsning, kupforsøget i Sovjetunionen og dennes efterfølgende ophør som statsdannelse, som er en realitet netop her omkring årsskiftet, var nogle af de epokegørende begivenheder i 1991 med vidtrækkende betydning for fremtiden.

I denne politisk og strategisk ændrede omverden kendetegner forandringer billedet også i NATO. London deklARATIONEN fra 1990 angav begyndelsen hertil, og arbejdet med revision af NATO's strategi er siden kulmineret i den nye strategiske koncept, der blev vedtaget på NATO topmødet i Rom i november 1991. Koncepten, der bekræfter London deklARATIONENS hensigter, understreger, at trods ændringerne i NATO's omverden er alliancens formål og sikkerhedsmæssige funktion uændret, men tillige, at ændringerne imidlertid skaber nye muligheder for at tilpasse strategien og styrkerne til en bredere opfattelse af sikkerhed. Sideløbende med udviklingen af en revideret strategi m.v. er overvejet en dertil hørende ændret NATO kommandostruktur. Disse overvejelser er ikke i alle detaljer tilendebragt.

I varierende omfang og direkte eller indirekte har de nævnte begivenheder og forandringer betydning for søværnet.

Korvetten OLFERT FISCHERS udsendelse og operationer i Den Persiske Golf - kendt som "Operation FARAWAY" - har været meget omtalt. Den blev afsluttet den 17 september 1991 ved skibets hjemkomst til Danmark efter mere end et års fravær, hvor forsvarsministeren gav udtryk for tilfredshed med operationens udførelse. Operation FARAWAY gav et værdifuldt erfaringsmateriale på mange områder, men den viste først og fremmest, at søværnet er i stand til at udføre maritime operationer under dansk kommando og kontrol også relativt langt fra nærområdet, og den demonstrerede dansk evne til maritimt operativt samarbejde i multinational sammenhæng.

Også mere interne forhold har været markante for søværnet i 1991. Fire områder har været særligt vigtige.

Tilpasning til den seneste tillægsaftale af 3 april 1991 til forsvarsaftalen af 1989 er sket løbende i årets løb. For søværnet har den betydet en nedsættelse af udrustningsniveau og beredskab samt en reduktion af søværnets fredsstyrke. De få resterende tilpasninger, som ikke er gennemført i 1991, effektueres i det nye år.

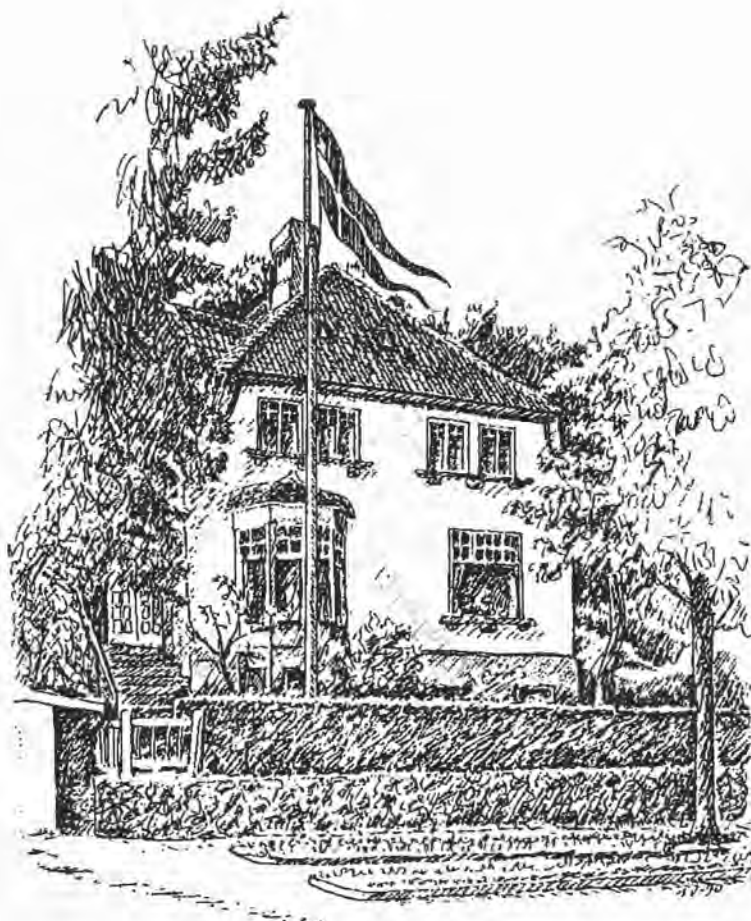
Den i 1990 planlagte omlægning af forswarets øverste ledelse blev iværksat pr. 1 januar 1991. For søværnet har den betydet, at Søværnets operative Kommando siden har været ansvarlig for uddannelse, inspektionsvirksomhed og en væsentlig del af søværnets personelforvaltning. Søværnets skoler og Specialtjenesteinspektørerne blev samtidigt underlagt Søværnets operative Kommando. Endelig er sket en ikke ubetydelig delegering af opgaver til myndigheder under Søværnets operative Kommando. Disse ganske omfattende ændringer er dermed iværksat uden overgangsperiode, men har udover behov for løbende tilpasning til nye rammer og rutiner i ændrede procedurer ikke givet anledning til væsentlige problemer. Tværtimod rummer omlægningen betydelige fordele og indebærer administrative forenklinger.

Flådens udflytning fra Holmen fik midt i 1991 sit første bogstavelige udtryk, da enheder af FLYVEFISKEN-klassen flyttede til Flådestation Korsør, og orlogskuttere af Ø-klassen samt visse andre enheder blev flyttet til Flådestation Frederikshavn. Hermed er "taget hul" på en anden, ganske omfattende omlægning af søværnets hidtidige daglige tilværelse, og den vil påvirke søværnet i endnu nogle år, inden den er fuldt gennemført.

Endelig har tilgang af et antal nye enheder til søværnet været et markant islæt i 1991. FLYVEFISKEN- og THETIS-klasserne er nu taget i

brug i operativ tjeneste og lever udmærket op til de stillede forventninger. Det samme gælder de moderniserede undervandsbåde af TUMLEREN-klassen. Herved er den tiltrængte modernisering af Flåden godt i gang, og den videreføres i 1992.

Også 1991 var præget af knappe ressourcer, og på alle niveauer stilledes høje krav til omkostningsbevidsthed og sparsommelighed. Det vil også være tilfældet i 1992. Det er indtrykket, at der igennem den fortsatte delegerings- og decentraliseringsproces skabes stadig bedre muligheder for rationel udnyttelse af ressourcerne til gavn for både effektiv løsning af opgaverne og god økonomi.

" Villa Senta "

(RED)

På de næste sider følger en kortfattet beskrivelse af aktiviteterne inden for hovedområder af søværnets virksomhed i året der gik.

OPERATIV VIRKSOMHED

Søværnets enheder har i 1991 afviklet sejlads og øvelsesaktivitet i henhold til Søværnets operative Kommandos årsprogram. De vurderes løst tilfredsstillende.

I første halvdel af 1991 gennemførtes som i tidligere år eskadreøvelser samt følgende typetræningsøvelser:

- Minerydningsøvelsen BLUE HARRIER,
- torpedobådsøvelsen BOLD GAME,
- redningsøvelsen BRIGHT EYE.

Der var herudover deltagelse i øvelse US BALTOPS 91.

I sidste halvdel af året afvikledes udover eskadreøvelser:

- Flådeøvelse DANEX 91,
- øvelse STANAVFORLANT BALTOPS 91,
- øvelse STANAVFORCHAN BALTOPS 91,
- øvelse BOTANY BAY.

I tilknytning til øvelse DANEX 91, der omfattede øvelser med bl.a. hollandske enheder, gennemførtes flådebesøg i Holland.

Udover disse aktiviteter har der været dansk deltagelse i de stående maritime NATO-styrker:

- Standing Naval Force Atlantic (STANAVFORLANT),
- Standing Naval Force Channel (STANAVFORCHAN).

Således er i perioder VILSUND og GRØNSUND indgået i STANAVFORCHAN og SPRINGEREN i STANAVFORLANT.

Af specielle øvelser skal nævnes undervandsbådsredningsøvelsen med det svenske undervandsbådsredningsskib BELOS, ligesom enheder fra Undervandsbådseskadren har deltaget i øvelse:

- Joint Maritime Course (JMC) i Storbritanien, og TUMLEREN har deltaget i øvelse OCEAN SAFARI i Den engelske Kanal.

I løbet af året har søværnet gennemført en række opgaver af repræsentativt tilsnit. Der er således sejlet med kongelige personer og ambassadører, udenlandske og danske ministre samt højtstående militære ledere. Der er også i forbindelse med øvelsesaktivitet gennemført en række flådebesøg i ind- og udland.

Søværnets nye skibstype STANFLEX 300 har i stigende omfang og ved årets udgang fuldt ud overtaget DAPHNE-klassens rolle i farvandsovervågningen og har desuden deltaget i øvelser.

Den anden nye skibstype THETIS-klassen har udført seismisk undersøgelsessejlad i farvandet ud for Nordøstgrønland og medgår nu i inspektions- og stationstjenesten i Nordatlanten.

THETIS' seismiske undersøgelser i 1991 dækkede ca. 3.200 km, der var betydeligt mere end forventet af opdragsgiveren NUNAOIL A/S. En af årsagerne hertil var gunstige isforhold ved Nordøstgrønland. Undersøgelsessejladsen bragte THETIS så langt nordpå som til 79 grader nord. Aktiviteten genoptages i 1992.

Farvandsovervågningen har, trods den høje trafikintensitet, dannet et pålideligt grundlag for suverænitets håndhævelsen, trafik- og miljøfunktioner samt søredning og minerydning, der sammen med den senere beskrevne fiskeriinspektionstjeneste forbruger mere end 50% af søværnets mandtimer. Af søredningsoperationer er der i 1991 udført ca. 850 imod ca. 760 i 1990.

Inspektions-, stations- og søredningstjenesten ved Færøerne og Grønland udgør også en væsentlig del af søværnets daglige fredsaktivitet. I årets løb blev der ved Færøernes Kommando iværksat ca. 50% assistancer således:

- 6 søredningsopgaver,
- 2 slæbe-/dykkerassistancer,
- 9 minøropgaver,
- 24 sygetransporter samt
- 18 helikopterassistancer

udover søredning og sygetransport.

Inspektionsskibe og -kuttere gennemførte på Færøerne 166 fiskerikontrolbesøg om bord i sovjetiske, færøske, norske, tyske og franske fiskerifartøjer. Ulovligt fiskeri blev konstateret i 7 tilfælde. Største bøde for ulovligt fiskeri var på 100.000 kr. plus konfiskation af fangst og grej til en værdi af 150.000 kr.

I den tilsvarende periode ledede Grønlands Kommando

- 42 rednings- og eftersøgningsoperationer,
- 1 slæbe-/dykkerassistance,
- 1 minørogave og
- 15 sygetransporter.

Inspektionsskibe og -kuttere har gennemført 177 fiskerikontrolbesøg i grønlandske, danske, færøske, norske, tyske, franske og japanske fiskerifartøjer. I 8 tilfælde er der foretaget politianmeldelse, og største enkelte bøde var på 50.000 kr.

Endvidere blev der ydet 20 timers isbrydningsassistance i grønlandsk farvand.

Fredshovedkvarteret

Foto: RED.

MATERIELOMRÅDET

Ved årsskiftet 1991/92 er søværnet klart inde i en fase, hvor nyt er ved at afløse gammelt, veltjent materiel.

Store dele af Flåden udfases. Ved auktionen i december 1991 blev ikke mindre end 11 skibe solgt. Det drejer sig om:

- 5 torpedobåde af SØLØVEN-klassen,
- 4 bevogtningsfartøjer af DAPHNE-klassen,
- 1 inspektionsskib af HVIDBJØRNEN-klassen og
- 1 undervandsbåd af DELFINEN-klassen.

Antallet af enheder i Flåden er således for nedadgående, men kvaliteten er stærkt stigende.

I årets løb er yderligere følgende enheder udfaset:

- Det sidste bevogtningsfartøj af DAPHNE-klassen,
- 2 inspektionsskuttere af MAGEN-klassen,
- 1 inspektionsskib af HVIDBJØRNEN-klassen og
- 1 skolebåd.

Søværnets tre igangværende skibsprogrammer er fortsat i god fremdrift, idet FLYVEFISKEN-, TUMLEREN- og THETIS-klassen nu er så langt fremme i implementeringen, at deres deltagelse i løsningen af søværnets opgaver gør sig gældende.

De første 5 enheder fra FLYVEFISKEN-klassen er i operativ tjeneste, og de sidste 2 af første serie følger efter i 1992. LAXEN og MA-

KRELEN højste kommando i 1991, og har siden deltaget i farvandsovervågningen.

Den første enhed i 2. serie - GLENTEN - er under produktion på DANYARD, mens den anden enhed - GRIBBEN - er under forberedelse. Produktionen af 2. serie forventes afsluttet i februar 1994. Der arbejdes i øjeblikket med komplettering af de 4 første enheder af denne serie, som omfatter anskaffelse af kanon, ildledning, ESM, sonar og C3-system samt installation af gasturbine, gear og centerpropel.

Der anskaffes våbensystemmoduler, således at disse 4 enheder kan udrustes som kampenheder med sø- og luftmålsmissilsystemer. Fra 1996 forventes de første 13 enheder af FLYVEFISKEN-klassen at være i operativ tjeneste.

Som bekendt skal FLYVEFISKEN-klassen også løse minerydningsopgaver, og MCM-forproduktionsenheden er under opbygning og forventes leveret tidligt i 1992.

Foruden en FLYVEFISKEN-klasse enhed omfatter MCM-systemet 2 fjernkontrollerede minerydningsfartøjer (MRF), der med slæbesonar oversejler den ønskede rute foran den bemandede FLYVEFISKEN-enhed. Den første MRF-enhed blev leveret i februar 1991 og har været anvendt til prøver med bl.a. slæbesonar sommeren igennem. Kontrahering af MRF 2 forventes snart iværksat, og endelige prøver planlægges gennemført sommeren 1992. Projektet planlægges fulgt op med anskaffelse af yderligere 2 MCM-moduler, der søges iværksat tidligst muligt.

Våbensystemmoduler til FLYVEFISKEN-klassen i kampskibsrollen begynder så småt at tage form, idet der dog forestår et udviklingsarbejde af prototyperne, som først kan forventes operationsklare i 1995.

Med FLYVEFISKEN-klassens enheder råder søværnet over et potentiel, hvis udnyttelse dog er helt afhængig af udviklingen af modulerne. Netop modulprincippet er bærende i koncepten for disse enheder. Der udestår derfor et stort arbejde i de nærmeste år med hensyn til anskaffelse af moduler.

I forbindelse med anskaffelse af 2. serie af FLYVEFISKEN-klassen blev det fastlagt, at den endelige udrustning af enhederne bl.a. skulle gøres afhængig af resultatet af undersøgelser om udviklingen af forskellige nødvendige moduler til løsning af en række alternative civilorienterede opgaver. Der foregår et samarbejde med Farvandsvæsenet og Miljøstyrelsen med henblik på etableringen af det nødvendige materiale.

Søværnets for tiden næststørste projekt - bygningen af de 4 inspektionsskibe af THETIS-klassen - er i god gænge. THETIS har efter ombygning til seismisk opmålingsskib uden problemer gennemført sit planlagte togt i de grønlandske farvande.

Leveringen og færdiggørelsen af de 3 følgende enheder går planmæssigt. TRITON højste kommando 2 december 1991 og VÆDDEREN og HVID-BJØRNEN hejser kommando i 1992.

Det sidste større projekt - TUMLEREN-klassen - er nu afsluttet. Den sidste enhed SPRINGEREN er operativ og SÆLEN er under reparation. De 2 enheder af NARHVALEN-klassen levetidsforlænges.

I marts tiltrådte finansudvalget anskaffelsen af 2 landbaserede sømålsmissilbatterier, og kontrakt er underskrevet af McDonnell Douglas, der har engageret Nea Lindberg som underleverandør. Projektet planlægges afsluttet i 1994.

I 1992 er planlagt anskaffelse af et let antimissilsystem til WILLEMOES- og FALSTER-klassen.

Modifikationen af LYNX-helikoptere forløber tilfredsstillende. Helikoptererne forsynes med taktisk datasystem samt elektronisk søge- og lytteudstyr. Monteringen af større gearkasser m.v. for at forøge løftekapaciteten er ligeledes påbegyndt. Den første enhed er således udrustet med det nye udstyr, og de foretagne afprøvninger har vist gode resultater.

Automatiseringen af søværnets kystradarstationer fortsætter og er langt fremskredet.

Anskaffelsen af komputerudstyr til operativt brug i enhederne (f.eks. signalbehandling, fiskeriregistrering, forudsigelse af radio udbredelsesforhold m.v.) er i gang og ventes afsluttet i 1992. Der har været afholdt forsøgsperiode med driftssystemet AMOS-D (registrering af drifts- og vedligeholdelsesdata) i enheder af FLYVFISKEN- og THE-TIS-klassen, og endelig implementering vil blive foretaget i 1992. Ligeledes er der udviklet et system til Automatisk Udskrift af Maskinjournal (AUM) til de 2 enhedstyper, og dette forventes implementeret i 1992.

Udpegede Kystudkigsstationer har fået fornyet radio- og radar-udstyr i løbet af året, og processen forventes afsluttet i 1992.

TV-overvågning ved indgangen Foto: Red.

PERSONELOMRÅDET

Den forsvarsaftale, der blev indgået i marts 1989, betød, at søværnet skulle nedbringe sit årsværksforbrug med ca. 550, og det blev dengang besluttet at nedbringe merforbruget af stampersonel gennem en restriktiv ansættelsespolitik. Dette forhold prægede hele 1990; men ved årsskiftet 1990/91 havde søværnet fortsat et overskud af stampersonel på ca. 270 i forhold til den tildelte personelramme. Det var derfor nødvendigt at fortsætte den restriktive ansættelsespolitik på stampersonelområdet i 1991.

Den 3 april 1991 blev der indgået en tillægsaftale, der betød en yderligere reduktion af personelnormer i søværnet på ca. 14, heraf ca. 105 stampersonelnormer.

Ved årsskiftet 1991/92 vil søværnets stampersoneltal nærlig være nedbragt til personelrammen for 1991; men da personelrammen samtidig reduceres med ca. 55 stampersonelårsværk vil det være nødvendigt at fortsætte den restriktive ansættelsespolitik i de første måneder af 1992.

I januar 1991 vil det være to år siden, at der sidst blev antaget et hold marineelever, og da søværnets stampersonel er fordelt på et meget stort antal specialer, vil 1992 være præget af skæv fordeling på såvel tjenestegrene som funktionsniveauer.

Søværnets operative Kommando forventer at rekruttere marineelever igen i løbet af foråret med henblik på indkaldelser i 2. halvår. Endvidere forventes det, at der selektivt kan ansættes enkelte marinekonstabler allerede i foråret, primært personel der har aftjent deres værnepligt i søværnet.

Den samlede afgang af stampersonel var i 1991 på samme lave niveau som i 1990, nemlig ca. 8%. Til sammenligning var afgang i 1989 og 1988 henholdsvis 10% og 14%.

I efteråret 1991 blev der igen lukket op for ansættelse af stam-personel til det 60. år på tjenestemandslignende vilkår eller som tjenestemænd. Denne ansættelsesform er - sammen med korttidskontrakt til det 35. år - den eneste form for ansættelse, der kan tilbydes stam-personellet. Søværnets operative Kommando har i slutningen af året behandlet ca. 250 ansøgninger om ansættelse på tjenestemandslignende vilkår, og ca. 150 har fået tilbudt en sådan ansættelse. Heraf var ca. 80 i forvejen ansat på 45-årskontrakt, en ansættelsesform der ikke længere kan tilbydes.

På officerssiden har der i 1991 været en svag stigning i den uforudsete afgang, der nu er på lidt over 2%, hvor den i 1988, 1989 og 1990 var henholdsvis 1,7%, 1,0% og 1,5%.

Forlig og tillægsaftaler har ikke haft indvirkning på rekrutteringen af kadetter/officerer, idet søværnet som udgangspunkt havde et underskud. Ved årsskiftet mangler søværnet ca. 50 officerer, der sammenholdt med et overskud af orlogskaptajner giver en mærkbar mangel på kaptajnløjtnanter og premierløjtnanter, især af operativ linie. Denne mangelsituation vil øges i første halvår af 1992, idet der på grund af omlægningen af officersgrunduddannelsen ikke blev udnævnt premierløjtnanter af operativ linie i 1991.

1991 har været præget af de nye personelopgaver for både søværnets personelmyndigheder og Søværnets operative Kommando, samt af implementeringen af tillægsaftalen, der på stampersonelsiden betød en yderst restriktiv ansættelsespolitik suppleret med forsættelse af elektronikmekanikere til hæren, overflytning af fagligt uddannet stam-personel til ledige, civile stillinger i søværnets støttestruktur samt planlægning af forskellige omskolingstiltag, der skulle nedbringe overskudet i nogle specialer, og afhjælpe manglen i andre. Desværre viste det sig kun muligt at skaffe nok ansøgere til at iværksætte omskoling af marineoverkonstabler fra ELEKTRONIK-specialet til ELEKTRO-specialet. Denne omskoling starter primo januar 1992.

1992 vil på personelsiden blive præget af eskadreudflytningen, der ved årsskiftet har resulteret i foreløbig ca. 700 varslede forflytninger.

PLANLÆGNINGSOMRÅDET

Søværnets operative Kommando fik ved omlægning af forsvarets øverste ledelse den 1. januar 1991 tilføjet flere sagsområdet, der hidtil var blevet behandlet af Forsvarskommandoen, herunder den nu nedlagte Marinestab.

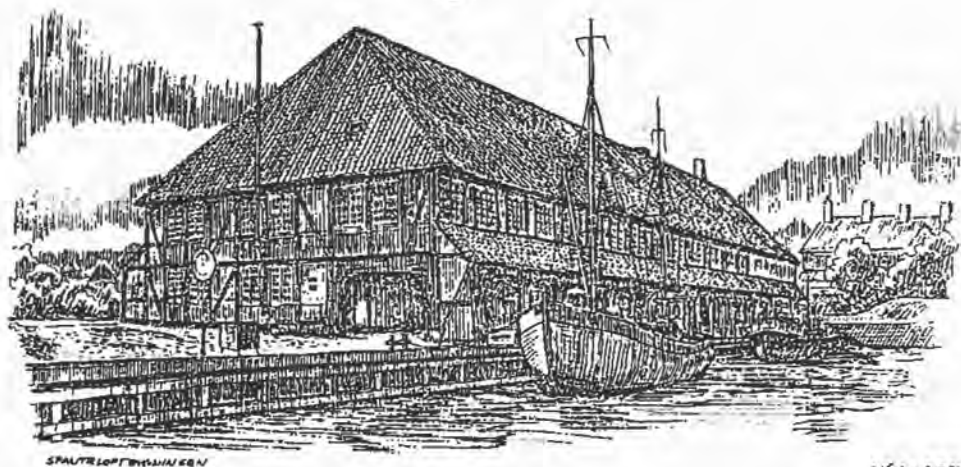
Der er generelt delegeret værnsspecifikke opgaver, herunder administrative opgaver til Søværnets operative Kommando.

Bl.a. derfor er planlægningsafdelingen blevet udvidet med en organisationssektion, der primært i det forløbne år har bearbejdet og udarbejdet bestemmelser for organisation, aktivitet, basering og underbringelse af Søværnets operative Kommandos underlagte myndigheder og enheder.

Denne sektion udøver endvidere forvaltning og udgivelse af søværnets bestemmelser og publikationer, herunder STANAGS ligesom den behandler sager vedrørende søværnets traditioner og ceremoniel, flådebesøg og vore forbindelser i søfarts- og maritime organisationer.

Planlægningsafdelingen har i året løb desuden medvirket i delkonceptarbejde og operativ samt logistisk planlægning. Desuden er udarbejdet redegørelser og besvarelser til foresatte myndigheder.

Endelig er den maritime studie- og udviklingsvirksomhed primo 1991 overført til Søværnets operative Kommando og sat i mere faste rammer, derved at fem permanente studiegrupper er oprettet.

Søværnets gamle tænketank

(RED)

De foreløbige erfaringer med denne ændring er udpræget positive. Endelig er planlægningsområdet udvidet på den måde, at afdelingen meget hyppigere end tidligere og tillige ofte med meget korte tidsfrister, besvarer spørgsmål stillet af foranstående myndigheder.

UDDANNELSESOMRÅDET

Også uddannelsesområdet har i 1991 været præget af den restriktive ansættelsespolitik, der er et middel til tilpasningen til de reducerede personeltal.

Den har bl.a. betydet, at der ikke i 1991 er antaget marineelever, og der har derfor ikke været behov for skoleskibssejlad med dem. Skoleskibet har derfor været nøglebemandet i årets løb, men påregnes reaktiveret i løbet af 1992, når rekruttering af marineelever igen bliver mulig.

I det første år Søværnets operative Kommando har haft ansvaret for uddannelsesområdet er bl.a. følgende foretaget:

Uddannelsen af stampersonel til dækstjeneste er blevet ændret til en ny fælles specialuddannelse "operation". Denne uddannelse er en fælles grunduddannelse for specialerne kampinformation, kommunikation og våben. Uddannelsen er målrettet mod tjeneste i moderne enheder af FLYVEFISKEN- og THETIS-klassen.

Marineeleverne bliver grundet den fælles basisuddannelse bredt anvendelige og kan udføre ukomplicerede funktioner indenfor de tre specialer. Efter en sejladperiode af 3-6 måneders varighed fordeles eleverne under hensyntagen til evner, interesser samt søværnets behov, til en videregående uddannelse med speciale indenfor et af områderne.

Uddannelsen indenfor området militærpoliti er omarbejdet således, at den fremtidige MP-uddannelse gives som en sammenhængende uddannelse.

I løbet af det forløbne år er konstateret et overskud af tjenstgørende stampersonel i specialerne EK/DT, MS, IT og PR, samt et underskud i specialerne ET, KU, KI og MP. Som en konsekvens heraf er det berørte personel belivet tilbudt forskellige former for omskolingsprogrammer i ønsket om at bevare personellet ansat, samt at afhjælpe de konstaterede mangler.

Foreløbig er kun omskolingen fra EK/DT blevet godkendt, eleverne er udvalgte, og omskolingen iværksættes ved Søværnets Fagskole i løbet af januar måned. De pågældende marineoverkonstabler gennemgår et 6 måneders omskolingsprogram, omfattende en lang række stærkstrømstekniske områder, samt en våbenteknisk funktionsuddannelse.

Uddannelsen i bevogtning og nærforsvar (BON) er blevet omlagt for det værnepligtige personel, således at den grundlæggende uddannelse bliver givet på Søværnets Grundskole i Auderød, og den videregående uddannelse gives ved de to flådestationer i FRH og KOR.

Krigssanitetsuddannelsen er ligeledes udflyttet til FRH-området. Søværnets operative Kommando har ved udgangen af året udsendt en moderniseret kursushåndbog for søværnet. Søværnets Kursushåndbog er nu enkel, overskuelig og forbrugervenlig, samt væsentligt reduceret i omfang.

Antallet af elever til sergent-uddannelse for stampersonel er i det forløbne år halveret, i erkendelse af tidligere overproduktion og et reduceret behov.

Søværnets officersuddannelse er under vurdering med henblik på at reducere uddannelsestiden og derigennem øge den praktiske tjenestetid for søværnets officerer.

Arbejdet er ikke afsluttet, men det skitse-mæssige oplæg indeholder en reduktion af den videregående officersuddannelse, der i fremtiden for de to linier operation og teknik, primært vil indeholde henholdsvis taktik og teknik.

ØKONOMI- OG FORVALTNINGSOMRÅDET

" Ø i SOK "

Foto: RED

Økonomi.

De organisatoriske ændringer slog også igennem på det økonomiske område. Pr. 1. JAN 1991 øgedes Søværnets operative Kommandos ansvar i økonomisk forstand med 60% ved tilførelse af budgetområderne:

- Søværnets inspektører,
- søværnets skoler,
- Søværnets operative Kommandos Personel- og Uddannelsesafdeling.

Afviklingen af Søværnets operative Kommandos budget for 1991 er forløbet tilfredsstillende bl.a. støttet af løbende dialog mellem berørte myndigheder.

Den koordinerede styring gjorde det muligt i forbindelse med den årlige budgetrevision i oktober/november at omfordele opsparede driftsmidler fra Søværnets operative Kommando til Søværnets Materielkommando med henblik på at financiere bl.a. indkøb af brændstof til lager.

Endvidere er der i samme forbindelse anskaffet et større antal PC'er til administrativt brug i søværnets skibe, således at den lange ønskede udvikling på dette område kan komme i gang.

Til styring af aktiviteter og ressourceforbrug er der i Søværnets operative Kommando udviklet to EDB-systemer. Det ene system kaldes PISK, som står for PLANLÆGNING, INFORMATION, STYRING og KONTROL. Dette system anvendes til planlægning og udskrivning af Søværnets operative Kommandos årsprogram, herunder beregning af planlægningens økonomiske konsekvenser og udmåling af ressourcemæssige rammer til budgetansvarlige myndigheder under Søværnets operative Kommandos myndighedsområde. Systemet er taget i anvendelse i forbindelse med udsendelse af Søværnets operative Kommandos årsprogram 1992.

Det andet EDB-system er udviklet til brug for Søværnets operative Kommandos ledelse med henblik på at synliggøre de økonomiske konsekvenser af Søværnets operative Kommandos aktiviteter overalt i søværnet. Dette system er også et godt værktøj i forbindelse med drøftelser af Forsvarskommandoens årsprogram med tilhørende ressource rammer. Systemet behandler således ikke kun Søværnets operative Kommandos myndighedsområde, men indeholder alle økonomiske oplysninger om søværnets myndigheds ressourcerammer og er således i forhold til PISK et økonomisk macrosystem.

Forvaltning.

Den midlertidige ordning for kostforplejningsvirksomheden er i december blevet gjort permanent, og Forsvarskommandoen har delegeret ansvaret for virksomheden til Søværnets operative Kommando. Til at varetage den fortsatte udvikling af området er der nedsat en arbejdsgruppe, der skal indføre et planlægnings- og indkøbssystem (MIKROCAMP) til brug for søværnets skibe. Systemet fremstiller kostplaner, beregner de ernæringsmæssige forhold og de tilhørende økonomiske konsekvenser. Ved fremstilling af kostplaner udskrives endvidere indkøbslister. Systemet har i 1991 været afprøvet ved Fregateskadren og Torpedobådseskadren med et godt resultat, og vil i 1992 blive indført i øvrige eskadrer.

Foranlediget af forskellige forvaltningsmæssige forhold, samt et Søværnets operative Kommando ønske om, at følge op på nogle af konsekvenserne ved ilandtagning af forvaltningen fra søværnets skibe, blev Forsvarets Forvaltningsinspektør anmodet om at foretage en undersøgelse af forvaltningsassistenternes funktionsvilkår i søværnets skibe. Resultatet af denne undersøgelse forelå i december. Forsvarets Forvaltningsinspektørs konklusion er, at ordningen med forvaltningsassistenter, nu fungerer særdeles tilfredsstillende.

KONTROLOMRADET

Udover det løbende tilsyn med tjenesten har kontrolvirksomheden i søværnet i 1991 omfattet inspektioner og tjenestestedsbesøg udført af chefer og myndigheder på alle niveauer.

I forbindelse med omlægningen af forsvarets øverste ledelse blev også ansvaret for inspektionsvirksomhed overført fra Inspektøren for Søværnet til henholdsvis Chefen for Søværnets operative Kommando og Chefen for Søværnets Materielkommando for respektive myndighedsområder.

Formålet med inspektioner og tjenestestedsbesøg er enten at kontrollere specifikke tjenesteområder eller at erholde et samlet billede af tjenestestedernes personel-, uddannelses-, materiel- og beredskabsmæssige stade. For skibene kontrolleres tillige de forhold, der har betydning for enhedernes sikkerhed til søs. Typisk inspiceres altid enheder af inspektionsskibseskadren inden afgang til inspektions- og stationstjeneste ved Færøerne og Grønland, ligesom de skiftende besætninger til OLFERT FISCHER blev inspiceret inden udsendelse til Golfen.

Søværnets specialtjenesteinspektører bistår Søværnets operative Kommando i inspektionsvirksomheden og udfører selvstændige delinspek-

tioner inden for deres respektive specialtjenesteområder:

I 1991 er kontrolvirksomhed gennemført som følger:

Af Søværnets operative Kommando	- 15 inspektioner og 14 tjenestestedsbesøg,
af Søværnets Materielkommando	- 46 inspektioner,
af Søværnets Taktik- og Våbeninspektør	- 15 inspektioner
og af Søværnets Teknikinspektør	- 9 inspektioner.

Derudover har chefer for tjenestesteder og myndigheder i søværnet udført egen kontrolvirksomhed, ligesom andre myndigheder med fagligt ansvar for dele af virksomheden i søværnet, f.eks. Flyvertaktisk Kommando og Forsvarets Gymnastikinspektør, udført inspektionsvirksomhed ved tjenestesteder i søværnet.

Generelt har kontrolvirksomheden i 1991 givet et rimeligt udtømmende billede af situationen, og tjenestestedernes operative formåen vurderes at være på et sådant niveau, at de er i stand til tilfredsstillende at løse pålagte opgaver. Personellet er generelt veluddannet.

Både den daglige aktivitet og kontrolvirksomheden har dog også vist, at ressourceknaphed ikke sjældent præger det generelle billede. Dette kompenseres i nogen grad gennem personellens høje motivation og store loyalitet, men kræver især fortsat den højeste grad af omkostningsbevidsthed.

" Klar til at være klar " Foto: Jens Diederichsen

SØVÆRNETS CHEFMØDE 1991

I perioden 26. - 27. november 1991 afholdtes det årlige møde for chefer i søværnet. Chefen for Søværnets operative Kommando var vært ved mødet. Traditionen tro afvikledes arrangementet på Lynæsfort.

Søværnets chefer november 1991   Foto: Søværnet

Søværnets chefmøde har til formål at give et bredt udsnit af søværnets chefer - fra yngste skibschef til ældste niveau III-chef - et indblik i aktuelle forhold, som berører søværnet og forsvaret.

En række orienteringer vedrørende operative, materielle og personelmæssige forhold blev afholdt af bl.a. Chefen for Søværnets operative Kommando, Chefen for Søværnets Materielkommando, repræsentanter fra Forsvarskommandoen, Forsvarets Efterretningstjeneste, SHAPE og BALTAP. Og Forsvarschefen, general J. Lyng gav en orientering om forsvarets situation i dag.

I år var mødets hovedtema "Perspektiver for fremtiden", som blev behandlet under aftenens debat. På baggrund af den ændrede situation indenfor vor del af verden var det naturligt at stille spørgsmålene: "Hvilke opgaver skal søværnet kunne løse i fremtiden, og hvilke skibe skal anvendes hertil ? Mødedeltagerne havde lejlighed til en god og udbytterig debat.

(Søværnets operative Kommando)

THETIS ADOPTIONSBESØG I ILULISSAT / JACOBHAVN

Efter 2 1/2 måned med seismiske målinger ved Nordøstgrønland efterfulgt af et besøg i St. John's, Canada, genoptog inspektionsskibet THETIS medio oktober 1991 normal fiskeriinspektions- og stationstjeneste i vestgrønlandske farvande. Der blev herunder afset tid til et besøg i Ilulissat/Jacobshavn, hvor THETIS skulle adopteres som afløser for byens tidligere "adoptivbarn", inspektionsskibet INGOLF.

Trods visse kommunikationsvanskeligheder - post modtages ikke hver dag på disse kanter - lykkedes det i samarbejde med kommunen at sammensætte et godt program for THETIS besøg.

Da THETIS den 25. oktober om morgenen anduvede Ilulissat/Jacobshavn, resterede derfor kun et uafklaret spørgsmål: - Ville is fra Isfjorden, den mest produktive bræ på den nordlige halvkugle med 16 kubikkilometer is pr. år, hindre THETIS i at anløbe havnen, der i forvejen og i forhold til det nye skibs størrelse må siges at være relativ lille?

Naturen viste sig dog at være yderst samarbejdsvillig og under salutafgivelse fra skibet såvel som fra land, kunne THETIS fortoje ved den nyudbyggede "Atlantkaj".

Ved ankomsten blev THETIS modtaget af en velkomstkomite med borgmesteren i spidsen. Denne erklærede kort efter på grønlandsk og dansk THETIS for adopteret af Ilulissat/Jacobshavn.

Skibschefen takkede for velkomsten og udtrykte stor glæde over at være blevet adopteret af Ilulissat/Jacobshavn kommune. THETIS lovede, at kommunens flag ville vaje fra skibet under dette såvel som under kommende besøg.

Programmet, der i plakatform var ophængt i byen, omfattede bl.a. en orientering på kommunekontoret, efterfulgt af fælles kaffebord for ca. 30 besætningsmedlemmer.

Jacobshavn blev grundlagt i 1741 af Sæby-købmanden Jacob Severin. Kommunen har altså i år kunnet fejre sit 250 års jubilæum.

I dag er Jacobshavn eller Ilulissat (isfjelde), som den nu hedder, Grønlands trediestørste by med et indbyggertal på omkring 4500. Langt i overtal er imidlertid slædehundene, hvoraf der findes ca. 6000. Alle i Ilulissat/Jacobshavn lærer den dag i dag at køre hundeslæde fra barnsben, ligesom byens verdensberømte søn - polarforskeren Knud Rasmussen - gjorde det for 100 år siden. Det er derfor intet under, at hundeslæden altid har forkørselsret.

På programmet stod endvidere en indendørs fodboldturnering med deltagelse af følgende 5 hold: Kommunalbestyrelsesmedlemmer, kommunens forvaltningschefer, officerer fra THETIS samt to hold menige.

Som høflige gæster besatte THETIS de tre nederste pladser, men det gælder jo også blot om at være med! Til gengæld fik enkelte besætningsmedlemmer en ikke helt almindelig oplevelse. Trods det, at sæsonen netop var startet, stillede seks hundeslædeførere sig velvilligt til rådighed med slæder og hunde. Kl. 10 søndag formiddag kunne seks besætningsmedlemmer derfor begive sig på tur i terrænet med et for dem uvant transportmiddel.

Endelig skal nævnes, at THETIS helikopter i forbindelse med offentlig besøg om bord foretog demonstrationsflyvning - herunder bjærgning fra søen.

I løbet af de to timer, det offentlige besøg varede, passerede ca. 550 besøgende falderebet.

Til ovennævnte programpunkter knytter sig så de mere officielle arrangementer, hvor der bl.a. udveksledes gaver.

Efter tre døgns ophold afgik THETIS den 28. oktober igen fra Ilulissat/Jacobshavn. Nu som kommunens officielle adoptivskib.

THETIS kommende besætninger kan glæde sig til fremtidige adoptionsbesøg - om ellers vejrguderne tillader dem.

(THETIS)

INSPEKTION AF BESKYTTEREN

Chefen for Søværnets operative Kommando inspicerede tirsdag den 3. december 1991 inspektionsskibet BESKYTTEREN under sejlads ud for Frederikshavn.

Under sejladsen blev der foretaget en generel inspektion af skibet, og der blev afholdt forskellige havari- og navigationsøvelser samt helikopter- og boardingøvelser.

Under boardingøvelsen og assistance til andet skib medvirkede en orlogskutter fra Kattegats Marinedistrikt.

Efter endt inspektion returnerede BESKYTTEREN til Flådestation Frederikshavn, hvor inspektionsholdet gik fra borde.

BESKYTTEREN afgik den 9. december 1991 til Færøerne for at udføre fiskeriinspektions- og stationstjeneste. I midten af januar 1992 sejler skibet til Grønland for at optage tjenesten der og forventes tilbage til det sydlige Danmark i midten af februar 1992.

(Søværnets operative Kommando)

NYT ØVELSESPROJEKTIL GODKENDT

Medio november 1991 afsluttedes et certificeringsprogram (kontrol af ydedygtighed og sikkerhed) vedrørende en ny type artilleriammunition, den såkaldte 76 mm/62 TRAP. Projektilet har en radarreflektion, der gør det særligt egnet som missilattrap i forbindelse med øvelser og kontrol af varslingsradar og ildledelsesanlæg. Projektilet er udviklet i et samarbejde mellem det canadiske firma "Ballistech Systems Inc." og de canadiske myndigheder. En aftale mellem disse parter og Søværnets Materielkommando blev truffet, hvorefter Ammunitions- og eksplosivstofsektionen ved Søværnets Materielkommando efter regning forestod testprogrammets gennemførelse.

Patroneringsarbejdet blev udført af Ammunitionsarsenalet under Hærens Materielkommando. Sædvanlige miljøtests, herunder vibrations- og chockprøver blev foretaget, og der afsluttedes med skydninger udført på skydepladserne ved Stold og Sjællands Odde.

Ammunitionen tempereredes i området mellem -33 og +63 gr. C. Indre og ydre ballistiske målinger og efterfølgende beregninger foretoges med assistance fra "Ballistic Instrumentation" fra TERMA A/S. "Radio-sonde Service" fra Flyvestation Alborg indhentede og beregnede de meteorologiske data.

Programmet forløb tilfredsstillende. Søværnets Materielkommando og Søværnets operative Kommando overvejer nu anskaffelse af en ammunitionstype, der kan anvendes i forbindelse med enhedernes træning og kontrol af varslings- og målfatningsevnen på det særdeles vigtige område, missilforsvaret. Sådanne øvelser fordrer med denne ammunition blot et 76 mm udrustet skib, som kan afskyde projektilerne nærlig i retning mod de trænende skibe.

I forbindelse med kontrolskydningerne foretoges nedslagsobservationer med optiske pejlestationer, der bl.a. betjentes af personel fra Torpedobådenes mobile Base. Nøjagtigheden af denne metode bevistes i forbindelse med et tidligere af Søværnets Materielkommando udført udviklingsarbejde omfattende en 76 mm/62 granat med særlige sømålsegenskaber og væsentlig længere rækkevidde end vor nuværende ammunition.

Ved disse forsøg kunne dykkere på baggrund af de optiske observationer bjærge de afskudte forsøgsprojektiler.

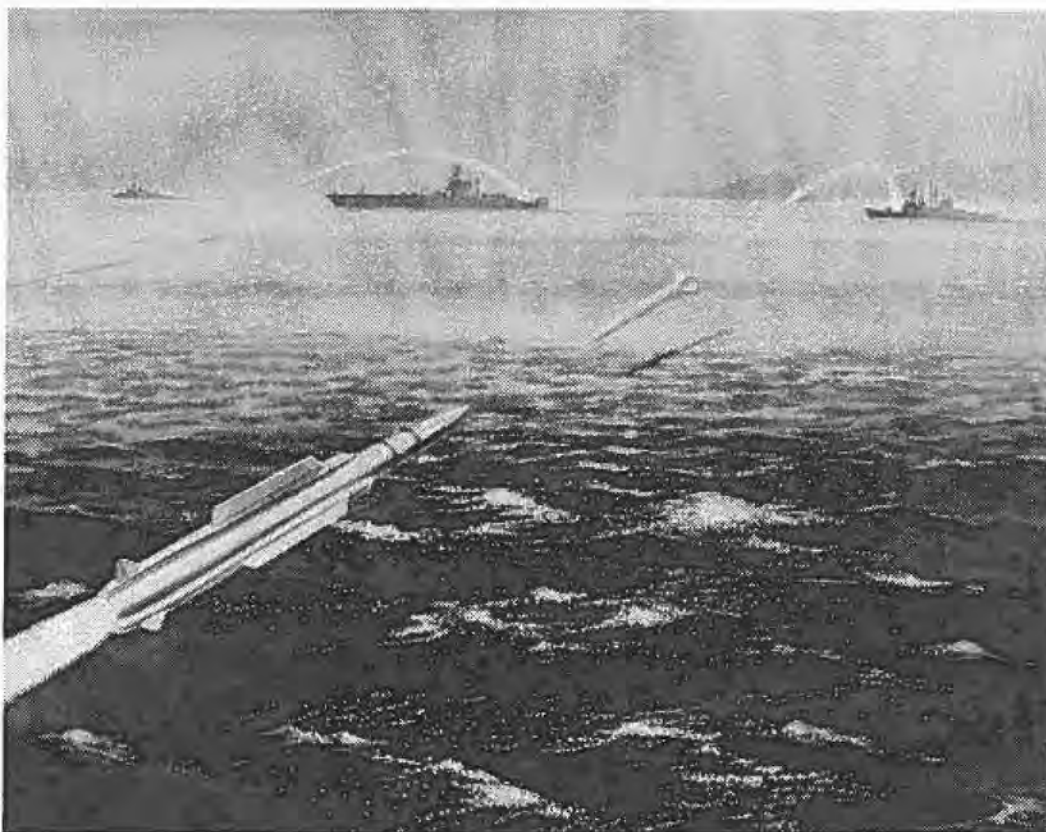
(Søværnets Materielkommando)

SPANIEN OPTAGET I NATO SEASPARROW-PROJEKTET

NATO SEASPARROW afholdt sit 54. styrekomiteemøde i Hamburg primo oktober 1991. Ved starten af mødet blev Spanien optaget, som det 13. medlemsland. Siden 1968, da SEASPARROW-projektet startede med USA, Italien, Norge samt Danmark, er antallet af lande, som har ønsket at deltage i projektet, steget fra 4 til 13 medlemslande. SEASPARROW er blevet videreudviklet fra 60'ernes teknologi til 80'ernes teknologi ved udviklingen fra RIM 7H missilet til RIM 7P missilet, som Danmark vil have fra 1993.

Der er 59 nye skibe under konstruktion, der alle er planlagt med SEASPARROW som luftforsvarssystem.

Udviklingen af SEASPARROW fortsætter, således at deltagerlandene har mulighed for at købe det mest effektive missil mod en lufttrussel. Ved det 54. styrekomiteemøde blev det vedtaget at fortsætte kontraktdefinitionsfasen for EVOLVED SEASPARROW MISSIL (ESSM). ESSM vil være baseret på det kendte SEASPARROW missil, men fra at være "wingcontrolled" vil det blive "tailcontrolled". Det nye missil vil kunne flyve længere, hurtigere og lavere, så det kan imødegå næste årtis lufttrussel mod skibe.

" Artist impression "

Styrekomiteemøderne går på tur mellem medlemslandene. Danmark skal være vært for styrekomiteemødet i foråret 1993. 1993 er også det år, SEASPARROW kan fejre sit 25 års jubilæum.

SEASPARROW betegnes, som det mest succesfuldte NATO-projekt gennem tiderne - og ikke uden grund. Gennem samarbejde om udvikling, anskaffelse samt vedligeholdelse er der gennem årene sparet mange penge for de deltagende lande.

(Dansk repr. NATO SEASPARROW projektet)

MÆRKEPRØVE I KAMPINFORMATION

Søværnets Taktik- og Våbenskole, Kampinformationskursus afholdt den 9. oktober 1991 atter mærkeprøve i kampinformation. Der var ialt 72 tilmeldt til prøven i år, hvilket er det største antal nogensinde.

Kampinformationskursus har hvert år uddelt mærker af både sølv og bronze, men har ikke de første tre år haft lejlighed til at uddele et af den fineste lødighed, guld. Men nu er det så endelig lykkedes.

Ved prøven i år var der ialt 9, der erhvervede sig et mærke. De fordelte sig med et guld, to sølv og seks bronze.

Foto: Søværnet

Det eftertragtede guldmærke blev erhvervet af Marineoverkonstabel Andreas T. Aagaard, korvetten NIELS JUEL, der også fik overrakt en bog som præmie af chefen for korvetten NIELS JUEL.

Mærkerne og de medfølgende diplomer blev udsendt til de respektive tjenestesteder, hvor de blev overrakt præmietagerne.

(Kampinformationskursus)

SØVÆRNETS EW-KONKURRENCE 1991

Søværnets Taktik- og Våbenskole, Kampinformationskursus afviklede den 10.-11. oktober for 4. gang søværnets konkurrence inden for elektronisk krigsførelse - i søværnet benævnt EW.

Formålet med EW-konkurrencen er at stimulere EW-personnellets interesse for fagområdet, og at give flådens skibe og søværnets etableringer mulighed for at konstatere det faglige niveau hos personalet.

Dette års resultat faldt inden for de normer, der er sat ved de tidligere konkurrencer. Førstepræmien blev vundet af marineoverkonstabel M.K.J. Jensen, torpedobåden RODSTEEN, der opnåede 84 % svarende til 301 point af 360 mulige. Andenpræmien tilfaldt marinekonstabel M. Terp-Madsen, torpedobåden SEHESTED, der opnåede 74 % svarende til 266 point.

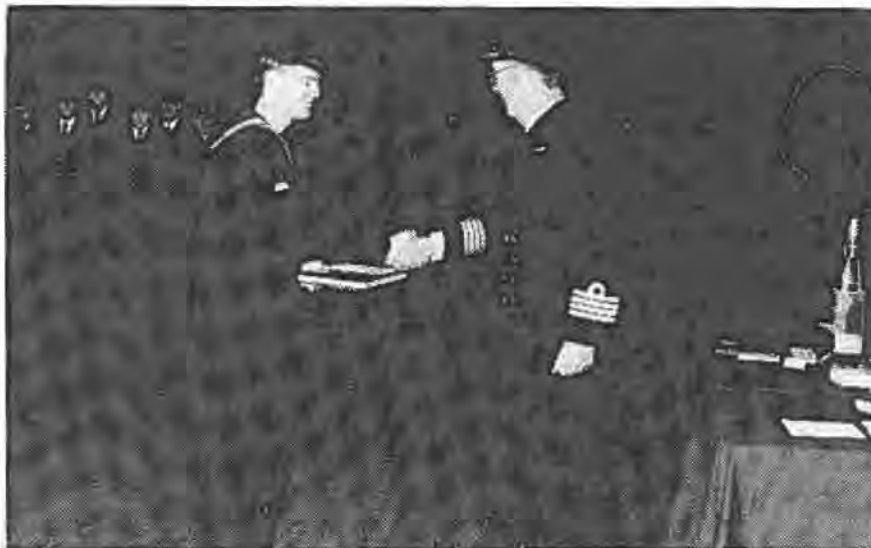

Foto: Søværnet

Præmierne blev ved en parade overrakt de dygtige marinekonstabler af Søværnets Taktik- og Våbeninspektør, kommandør K. Thygesen.

Derudover overrakte projektleder Kenn Evans fra firmaet RACAL-DECCA, firmaets vandrepokal - en miniatureudgave af en DESMO - til marineoverkonstabel M.K.J.Jensen.

(Kampinformationskursus)

SEMINAR INDENFOR HAVARIOMRÅDET

Den 29. - 30. oktober 1991 afholdt Søværnets Teknikskole, Havarikursus et havariseminar på Søværnets Grundskole i Avderød.

Seminaret blev afholdt for anden gang. Det første fandt sted i 1988.

Formålet med seminaret er at give deltagerne lejlighed til gensidig udveksling af erfaringer og nytænkning inden for hele det spændende havariområde - lige fra håndslukkere over store brande til beregning af ABC-nedfald, lækstopning og sanitetsuddannelse.

Seminaret blev åbnet af Chefen for Søværnets operative Kommando, der bød velkommen og udtrykte håb om, at seminaret ville give mange gode drøftelser, som kan føre frem til en endnu bedre havaritjeneste.

Søværnets Teknikskole, Havarikursus havde indbudt foredragsholdere fra DSB, Søfartsstyrelsen, Miljøstyrelsen samt Søværnets Materielkommando og Hærens Ingeniør- og ABC-skole.

Særlig interesse var der omkring de foredrag, der omhandlede havarier ved DSB og branden på Scandinavian Star.

Flere civile firmaer, som forhandler havarimateriel, havde udstillet deres nyeste materiel i og omkring eksercerhallen. Her var det især nyt klippe-/skæreværktøj, som imponerede. Nye ABC-masker tiltrak sig også megen opmærksomhed.

Seminaret blev afrundet med gruppearbejde, der mandede ud i formuleringen af et godt arbejdsgrundlag for den fortsatte udvikling og arbejde ved Havarikursus, der på denne måde vil kunne skabe en bedre og mere effektiv undervisning.

Søværnets Teknikinspektør afsluttede seminaret med at ridse hovedlinierne op og takke for det store fremmøde og ikke mindst den aktive deltagelse.

(Søværnets Teknikskole, Havarikursus)

OPERATION STUD SØ

Torsdag den 14. november 1991 gennemførte Søværnets Officersskole operation STUD SØ med deltagelse af gymnasieelever fra Ribe, Fyns og Sønderjyllands amter.

Formålet med arrangementet er først og fremmest at orientere potentielle ansøgergrupper om officersuddannelsen i søværnet, samt at give et indtryk af operative enheders aktiviteter og ydeevne.

Efter ankomsten til Søværnets Officersskole torsdag morgen indledte skolen med en generel orientering om optagelseskrav, officersgrunduddannelsernes indhold samt om de deraf afledte muligheder i søværnet. Derefter gennemførte de udpegede værtskadetter en rundvisning på skolen, hvorefter skolen bød på biskemad til alle deltagere.

Straks derefter kørte holdet mod Sjællands Odde og fik undervejs en introduktion til eftermiddagens program og de deltagende enheder. Vel ankommet til Sjællands Odde sejlede alle deltagere med gummibåde ud til de ventende fem torpedobåde af WILLEMOES-klassen.

Eftermiddagens intensive sejlsprogram bød på mineombordtagning, evolering med høj fart, demonstration af F-16 fly og LYNX-helikopter samt et simuleret torpedoangreb. Gymnasieeleverne fik således en glimrende lejlighed til at danne sig et indtryk af det operative miljø og de deltagende enheders præstationsevner.

Undervejs tilbage mod København gennemførte de enkelte torpedobåde rundvisning om bord, og der blev budt på et velsmagende måltid mad i messerne.

Mætte af dagens oplevelser forlod STUD SØ-holdet Holmen først på aftenen for at drage mod hjemstavnen. Der er ingen tvivl om, at ikke mindst demonstrationssejlsprogrammet med WILLEMOES-klassen gjorde et dybt og udsletteligt indtryk på alle gymnasieeleverne - og mon ikke der er et par af dem, vi snart ser i søværnets rækker.

(Søværnets Officersskole)

HAVKATTENS DELTAGELSE I MINDEGUDSTJENESTE

Kirkeskibet på hjul   Foto: pressefotograf Auita Corpas, Rønne

Den 8. december afholdtes for 26. gang den årlige mindegudstjeneste for omkomne søfolk i Skt. Nikolaj kirke i Rønne.

Søværnet var første gang repræsenteret ved mindegudstjenesten i 1982 - efter den tragiske søulykke, hvor et bevogtningsfartøj mistede tre besætningsmedlemmer.

I år var det HAVKATTEN, der var søværnets repræsentant. Herudover deltog de faglige organisationer, der har tilknytning til havet og endelig marinehjemmeværnet, alle med faner. Fanerne blev indledningsvist ført ind i kirken, hvor fanebærerne tog opstilling på hver side af alteret.

Besætningen deltog i gudstjenesten, hvor præsten i en helt fyldt kirke prædikede over faren ved at færdes på havet. Han drog paralleler til kirkens nye altertavle, der er malet af den kendte polarforsker Ejner Mikkelsens søn, Svend Hausten Mikkelsen. Billedet forestiller Jesus og hans disciple i en åben båd på den oprørte Genezarat Sø. Det er et dystert, men meget flot billede.

Til slut takkede præsten alle de fremmødte og mindedes de omkomne i en smuk bøn sammen med de efterladte, hvorefter man gik i procession gennem Rønnes gader.

Seks gaster trak kirkeskibet, der i dagens anledning var sat på hjul, efter Bornholmshavnen hen til Bornholmstrafikkens terminal. Her skal kirkeskibet nu bruges til indsamling til de efterladte.

Herefter tog Rønne Marineforening sig godt af HAVKATTENs besætning.

(HAVKATTEN)

UD AT SE MED MARINEHJEMMEVÆRNET

Marinehjemmeværnsinspektøren, kommandør C.K. Simonsen, modtog den 2. november 1990 en invitation fra ROYAL NAVAL AUXILIARY SERVICE (RNAS) i England til at besøge Ipswich og London i juli 1991 med tre marinehjemmeværnsfartøjer.

RNAS er ikke et marinehjemmeværn i dansk forstand - men en art hjælpetjeneste, underlagt Royal Navy (Home Command). Det består dog af frivillige på samme måde som i det danske Hjemmeværn.

Marinehjemmeværnsdistrikt 1, Århus, blev udpeget som koordinerende myndighed, og det blev besluttet, at der skulle være deltagelse af en fast officer fra hvert af de tre distrikter. De tre marinehjemmeværnsfartøjer skulle være af 90-klassen, og følgende fartøjer blev udpeget til at skulle deltage i togtet:

-MHV 90 BOPA fra Dragør (udlånt til Marinehjemmeværnsdistrikt 2),

-MHV 92 HOLGER DANSKE fra Esbjerg (Marinehjemmeværnsdistrikt 1)

-MHV 93 HVIDSTEN fra København (Marinehjemmeværnsdistrikt 3).

Besøget blev planlagt til at skulle finde sted i uge 28 med ankomst Ipswich mandag den 8. juli om morgenen og afgang London fredag den 12. juli.

Medio februar startede den detaljerede planlægning af togtet.

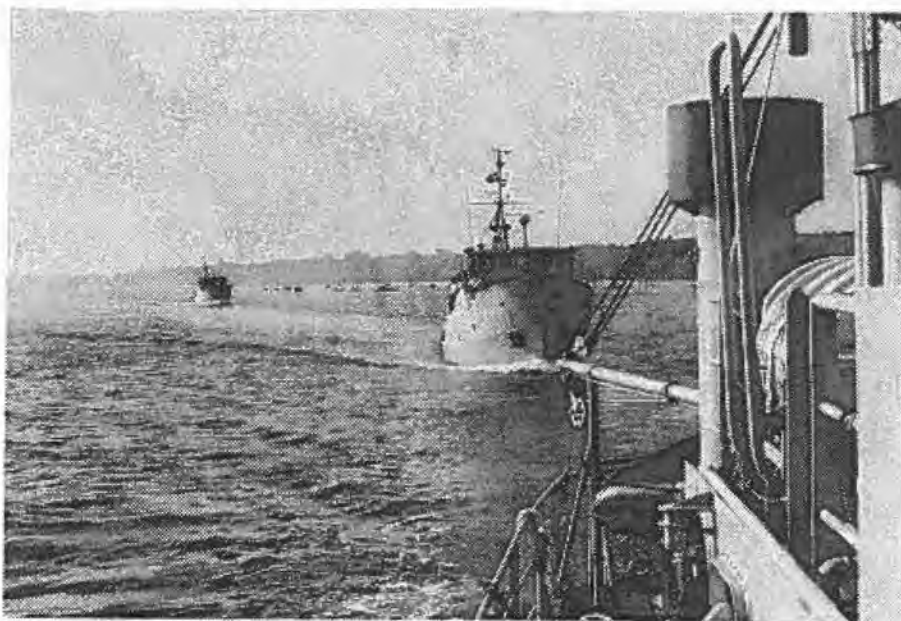
Medio maj 91 blev der afholdt et møde med Marinehjemmeværnsinspektøren, de tre uddannelsesofficerer, fartøjsførerne samt de tre udpegede kokke. Her blev de sidste planer lagt.

Under hele planlægningen var der jævnligt kontakt med den danske Forsvarsattaché i London, kommandør E. Fage-Pedersen, som på alle måder hjalp med tilrettelæggelsen.

Endelig oprandt den 5. juli kl. 1200. BOPA og HVIDSTEN ankom planmæssigt til Esbjerg for den endelige klargøring. Der blev tilrigget hele fredagen, afholdt skippermøde m.m. Om aftenen havde Hjemmeværnsflotille 131 Esbjerg indbudt til bakkuld (røget og tørret ising) og kaffepunch på flotillens kommandostation.

Den 6. juli kl. 1400 afgik de tre marinehjemmeværnsfartøjer. Afgangen var begunstiget af et pragtfuldt vejr. Nordsøen var som et stuegulv. En marinehjemmeværnsgast udtrykte det således: "Det er første gang, jeg har sejlet på Nordsøen, hvor køjerne kunne blive stående åbne ude forskibs".

Vejret holdt hele vejen over Nordsøen. Den 8. juli om morgenen ved indsejlingen til River Orwell blev vi modtaget standsmæssigt af et fartøj fra RNAS i Ipswich, og vi fik vores lods om bord.

De tre MHV-fartøjer HOLGER DANSKE, BOPA og HVIDSTEN i formation 1 op mod Ipswich

Foto: MHV

Indsejlingen til Ipswich var utrolig smuk, og lodsens fortalte om de steder vi passerede. Præcis kl. 0800 anløb vi Ipswich Docks, hvor vi blev modtaget af RNAS pendent til Marinehjemmeværnsinspektøren, Captain J. Neville-Rolfe, Forsvarsattachéen i London, Marinehjemmeværnsinspektøren, Auxilliary Commander R.I.C. Holliday - samt vores forbindelsesofficer, Auxilliary Lieutenant Commander P.L. Brooke, samt adskillige frivillige fra RNAS.

Med Tower Bridge ret for

Foto: MHV

Besøget i Ipswich og senere i London var fyldt med begivenheder. Der skabtes et utal af kontakter til personer og søsterorganisationer, som nok kan komme til nytte i fremtidens samarbejde henover Nordsean.

Fredag var det atter klargøring til sejlads og denne gang med Esbjerg som destination.

Afgangen var planlagt til kl. 1400 henset til sluserne og tidevandet. Lodsen gik fra borde ved Gvavesend, og vi var atter på egen boldgade.

Da vi kom ud i Nordssøen, havde vi vinden fra den rigtige retning, nemlig S-SW, hvilket bevirkede, at vi kom til at ride på "bølgen blå" hele vejen til Esbjerg. Vi ankom derfor til Esbjerg 6 timer før beregnet, hvilket ingen var særligt kede af.

Turen til England må siges at være forløbet yderst tilfredsstillende. "90-klassen" viste såvel deres ydeevne som sødygtighed. Yderligere vistes det også, at det er muligt for en besætning at leve sammen under så snævre forhold i længere tid.

Marinehjemmeværnet gjorde en god figur hele turen igennem - hvilket skyldes såvel besætningernes engagement, som en forudgående og dygtigt gennemført planlægning.

(Marinehjemmeværnsdistrikt 1)

De tre besætninger ved hjemkomsten til Esbjerg

Foto: MHV

Udgiver: Søværnets operative Kommando, Postboks 483, 8100 Århus C. Tlf. 86123099. Telefax 86123011-6357.

Redaktion: Orlogskaptajn Sven Voxtorp. Ansvarshavende overfor presseloven: Kommandør Poul Schriver.

Indholdet i SVN ORT kan frit citeres med angivelse af kilde.

Tryk: Søværnet.